Lietas arhīva Nr. 1A-0248-20/2
ECLI:LV:ZRT:2020:0508.1A73024820.2.S

LĒMUMS
Jelgavā 2020.gada 8.maijā

Zemgales rajona tiesas tiesnese I.Salaka,

izskatīja /pers. A/ sūdzību par Valsts policijas Galvenās kārtības policijas pārvaldes Satiksmes drošības pārvaldes 2020.gada 13.marta lēmumu Nr.20/3/3-1173.

Aprakstošā daļa

[1] 2020.gada 6.aprīlī Zemgales rajona tiesā (Bauskā), bet pēc lietu elektroniskās sadales pēc piekritības Zemgales rajona tiesā (Jelgavā) 2020.gada 9.aprīlī saņemta /pers. A/ (turpmāk arī sūdzības iesniedzējs) sūdzība par Valsts policijas Galvenās kārtības policijas pārvaldes Satiksmes drošības pārvaldes 2020.gada 13.marta lēmumu Nr.20/3/3-1173, ar kuru atteikts atjaunot nokavēto procesuālo termiņu sūdzības iesniegšanai administratīvā pārkāpuma lietā Nr.GA 15097192, un administratīvā pārkāpuma lietas materiāli.

No administratīvā pārkāpuma lietas materiāliem redzams, ka 2019.gada 7.oktobrī /pers. A/ sastādīts administratīvā pārkāpuma protokols Nr.GA 15097192 (turpmāk – Protokols – Lēmums), ar kuru viņam piemērots naudas sods 40 *euro* apmērā par administratīvā pārkāpuma izdarīšanu, kas paredzēts Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa (turpmāk – Latvijas APK) 149.[8] panta ceturtajā daļā.

2020.gada 20.februārī Valsts policijā saņemts /pers. A/ iesniegums, kurā izteikts lūgums atcelt Protokolu – Lēmumu.

Valsts policijas Galvenās kārtības policijas pārvaldes Satiksmes drošības pārvalde /pers. A/ 2020.gada 27.februārī nosūtīja paziņojumu, norādot, ka sūdzība iesniegta neievērojot Latvijas APK 281.pantā noteikto termiņu un ņemot vērā, ka sūdzībā nav izteikts lūgums atjaunot nokavēto procesuālo termiņu, sūdzība netiks skatīta pēc būtības.

[2] 2020.gada 9.martā Valsts policijā saņemts /pers. A/ iesniegums, kurā izteikts lūgums atjaunot procesuālo izskatīšanu Protokolam – Lēmumam un to atcelt, piemērojot sodu vainīgajai personai.

[3] Ar Valsts policijas Galvenās kārtības policijas pārvaldes Satiksmes drošības pārvaldes (turpmāk – Iestāde) 2020.gada 13.marta lēmumu Nr.20/3/3-1173 (turpmāk – Lēmums) atteikts atjaunot nokavēto procesuālo termiņu sūdzības iesniegšanai par Protokolu – Lēmumu. Lēmums pamatots ar Latvijas APK 282.pantu un 245.[2] panta pirmo daļu un šādiem argumentiem:

[3.1] Administratīvā pārkāpuma Protokols – Lēmums /pers. A/ nosūtīts uz Ceļu satiksmes drošības direkcijā norādīto e-pastu 2019.gada 8.oktobrī.

Atbilstoši Paziņošanas likuma 9.panta otrajai daļai Protokols – Lēmums uzskatāms par paziņotu 2019.gada 10.oktobrī.

[3.2] Ievērojot Latvijas APK 281.pantā noteikto desmit dienu pārsūdzības termiņu no pilna lēmuma paziņošanas dienas, Protokolu – Lēmumu sūdzības iesniedzējs varēja pārsūdzēt līdz 2019.gada 24.oktobrim.

/pers. A/ sūdzība par Protokolu – Lēmumu Iestādē saņemta 2020.gada 20.februārī, proti, tā iesniegta pēc Latvijas APK 281.pantā noteiktā termiņa.

Iestāde, atsaucoties uz Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamenta 2007.gada 22.oktobra lēmumu lietā Nr.SKA-650/2007, norāda, ka nokavētā procesuālā termiņa atjaunošanas pamats ir nokavējumu attaisnojoši iemesli, kas nevar būt atkarīgi no lietas dalībnieka gribas un rīcības. Proti, šķēršļiem, kas traucēja procesuālās darbības izpildīt laikā, jābūt objektīviem, neatkarīgiem no lietas dalībnieka. Tā kā termiņa nokavējuma iemesli pilnībā var būt zināmi tikai pašam nokavējušam procesa dalībniekam, viņa pienākums, iesniedzot lūgumu par termiņa atjaunošanu, ir norādīt uz termiņa nokavējuma iemesliem.

Tāpat Iestāde, atsaucoties uz doktrīnā paustajām atziņām, norāda, ka šķēršļiem, kas traucēja procesuālās darbības izpildi laikā, jābūt objektīviem un neatkarīgiem no procesa dalībnieka. Nokavētā procesuālā termiņa atjaunošana ir izņēmuma gadījums, kad pastāv vērā ņemami apstākļi, kas personai lieguši izmantot tiesības veikt procesuālās darbības likumā noteiktajos termiņos. Ja termiņa nokavējums iestājies sūdzības iesniedzēja vainas dēļ, tas nav atjaunojams.

[3.3] /pers. A/ lūdz atjaunot pārsūdzēšanas termiņu administratīvā pārkāpuma lietā Nr.GA 15097192, bet nemin iemeslus, kādēļ pārsūdzības termiņi tika nokavēti. Iestāde secina, /pers. A/ sūdzībā izteiktais lūgums par procesuālā termiņa atjaunošanu, nav uzskatāms par motivētu un attaisnojošu, līdz ar to nepastāv objektīvi iemesli procesuālā termiņa atjaunošanai.

[4] 2020.gada 30.martā Valsts policijā saņemta /pers. A/ sūdzība (iesniegums), kurā izteikts lūgums atjaunot procesuālo izskatīšanu Protokolam – Lēmumam un to atcelt, piemērojot sodu vainīgajai personai.

Sūdzība pamatota ar šādiem argumentiem:

[4.1] Valsts policijai sniedzis paskaidrojumu un vērsis uzmanību, ka administratīvais pārkāpums viņam piemērots kļūdaini, jo no Latvijas APK 149.[8] panta izriet, ka policijai pēc foto un transportlīdzekļa reģistrācijas numura ir jānoskaidro transportlīdzekļa vadītājs un jāsoda tas. Valsts policijai būtu jāsalīdzina datubāzē esošo īpašnieka foto un fotoattēlā/pierādījumos esošo vadītāja foto. Ja līdzība ir acīmredzama, tad pieņemt lēmumu attiecībā uz šo personu un nosūtīt lēmumu tai. Ja vadītājs nav identificējams, tad Valsts policijai būtu jāveic izmeklēšana, nevis jāsūta lēmums auto īpašniekam vai turētājam. Valsts policija turpina piemērot pārkāpumu viņam, nenoskaidrojot lietas apstākļus.

Sūdzības iesniedzējs uzskata, ka policija ir pārkāpusi Latvijas APK 149.[8] punktu un Satversmes 92.pantā noteikto nevainīguma prezumpciju.

[4.2] Sūdzības iesniedzējs citē Ceļu satiksmes likuma 43.[6] punktu un norāda, ka šī norma nav saistoša, kas izriet no Satversmes tiesas sprieduma (publicēts Satversmes tiesas mājas lapā 2013.gada 28.martā) un proti, šī norma ir novecojusi un neatbilst Satversmes 92.pantam, pieļaujot atkāpes no prasības un nozīmē, ka viņam nav jāpierāda savs nevainīgums. Uzskata, ka ir nevainīgs, iekams, nav pierādīts pretējais. Jebkuras šaubas kalpo par labu apsūdzētajam.

[4.3] Sūdzības iesniedzējs atsaucas uz Administratīvās atbildības likuma 3.13.punktu, citējot administratīvā soda mērķi, no kura satura

izriet, ka soda piemērošana nepilda tās funkcijas, ļaujot vainīgajai personai palikt nesodītai, savukārt transportlīdzekļa turētājam/īpašniekam izciest autovadītāja sodu, kā arī papildus saviem ikdienas darbiem, kas, nereti, ir saistīts ar pilnīgi citu sfēru, vest tiesvedību ar Valsts policiju, dokumentēt ienākošās un izejošās vēstules, rakstīt prasības tiesai un vidēji uz katru vēstuli patērēt stundu sava brīvā laika. Šis laiks, kas varētu tikt izmantots sava potenciāla un spēju attīstībai, kas noteikti nestu lielāku pienesumu sabiedrībai, kā sava nevainīguma aizstāvēšana ir nepieņemama no Cilvēktiesību viedokļa un Satversmes 92.panta.

[4.4] Minētā Valsts policijas lēmuma pārsūdzēšana noteiktā termiņā Sūdzības iesniedzējam sākot palikt nogurdinoša un neļaujot aizstāvēt savu nevainīgumu. Sods tiekot piemērots transportlīdzekļa turētājam vai īpašniekam, neiedziļinoties būtībā pirms lēmums tiek pieņemts. Esot vienmēr bijis atvērts vainīgās personas noskaidrošanai, neskatoties uz to, ka tas nav viņa pienākums Satversmes tiesas sprieduma izpratnē, bet pat tad, tam tiek dotas tikai desmit darba dienas, kas ir par mazu kvalitatīvas atbildes sagatavošanai, paralēli veicot pienākumus pret ģimeni. Uzskata, ka Valsts policija piespriedusi administratīvo sodu, neiedziļinoties sodīšanas jēgā.

Skatoties no Latvijas APK viedokļa, vainīgā persona paliek nesodīta, kas noved pie soda mērķa neizpildes. Ļoti iespējams, ka vainīgā persona turpinās apdraudēt ceļu satiksmes drošību, kamēr sodu izcieš turētājs vai transportlīdzekļa īpašnieks. Tāpat Ceļu satiksmes likuma 43.^{6} punkts, no nevainīguma prezumpcijas viedokļa uzliek par pienākumu ziņot par personu, kura vadījusi automobili, piedevām, ja viņam tā nav zināma. Fakti fotoradaru lietās liecina par to, ka Valsts policija klaji ignorē Civillikuma 92.pantu par nevainīguma prezumpciju, un jāievēro konstitūciju, tad tiesai ir jātraktē visas šaubas par labu apsūdzētajam. Šobrīd Sūdzības iesniedzējam kā nepatiesi apsūdzētajam administratīvā pārkāpuma izdarīšanā, jāpierāda sava nevainība. Jau iepriekš, līdzīgās lietās, norādījis, ka, iespējams, vainīgā persona ir /pers. L/.

[4.5] Sūdzība pamatota ar Latvijas APK 149.^{8} pantu, Satversmes 92.panta otro daļu.

Motīvu daļa

[5] Pārbaudot un novērtējot /pers. A/ sūdzībā norādītos argumentus un pārbaudot administratīvā pārkāpuma lietas materiālus, tiesnese atzīst, ka Valsts policijas Galvenās kārtības policijas pārvaldes Satiksmes drošības pārvaldes 2020.gada 13.marta lēmums Nr.20/3/3-1173 ir atstājams negrozīts, bet /pers. A/ sūdzība ir noraidāma šādu apsvērumu dēļ.

[6] Atbilstoši Ceļu satiksmes likuma 43.^{6} panta otrajai daļai administratīvo sodu par pārkāpumu, kas fiksēts ar tehniskiem līdzekļiem (fotoiekārtas vai videoiekārtas), neapturot transportlīdzekli, piemēro transportlīdzekļu un to vadītāju valsts reģistrā norādītajam turētājam vai, ja turētājs nav norādīts vai transportlīdzeklis ir noņemts no uzskaites, — transportlīdzekļa īpašniekam (valdītājam). (..).

Savukārt minētā panta astotajā daļā noteikts, ka Protokolu–lēmumu ne vēlāk kā triju darbdienu laikā pēc tā pieņemšanas nosūta personai, kurai piemērots administratīvais sods, un informāciju par pieņemto lēmumu ievada transportlīdzekļu un to vadītāju valsts reģistrā vai traktortehnikas un tās vadītāju valsts informatīvajā sistēmā.

Latvijas APK 281.pantā noteikts, ka sūdzību administratīvā pārkāpuma lietā var iesniegt desmit darba dienu laikā no pilna lēmuma paziņošanas dienas.

No lietas materiāliem redzams, ka 2019.gada 7.oktobrī sastādītais Protokols – Lēmums Sūdzības iesniedzējam nosūtīts 2019.gada 8.oktobrī uz norādīto elektroniskā pasta adresi.

Atbilstoši Paziņošanas likuma 9.panta otrajai daļai dokuments, kas sūtīts pa elektronisko pastu, uzskatāms par paziņotu otrajā darba dienā pēc tā nosūtīšanas. Tādējādi, Protokols – Lēmums uzskatāms par paziņotu /pers. A/ 2019.gada 10.oktobrī un secināms, ka Protokola – Lēmuma pārsūdzības termiņa pēdējā diena bija 2019.gada 24.oktobris, kā to pamatoti Lēmumā secināja Iestāde.

[7] Latvijas APK 282.pants nosaka, ka nokavēto procesuālo termiņu var atjaunot iestāde, kas ir tiesīga lietu izskatīt, pēc sūdzības iesniedzēja motivēta lūguma, ja tā atzīst nokavēšanas iemeslu par attaisnojošu. Atteikumu atjaunot procesuālo termiņu var pārsūdzēt rajona (pilsētas) tiesā desmit darba dienu laikā no lēmuma paziņošanas dienas pēc sūdzības iesniedzēja dzīvesvietas vai juridiskās adreses. Rajona (pilsētas) tiesa sūdzību izskata un lēmumu pieņem rakstveida procesā viena mēneša laikā no sūdzības un lietas materiālu saņemšanas dienas.

Latvijas APK 245.^{1} panta pirmā daļa nosaka, ka procesuālās darbības izpilda šajā kodeksā noteiktajos termiņos. Savukārt Latvijas APK 245.^{2} pantā noteikts, ka dokumentus, kas iesniegti pēc procesuālā termiņa izbeigšanās neizskata. Nokavēto procesuālo termiņu var atjaunot iestāde, tiesa vai tiesnesis pēc administratīvā pārkāpuma lietas dalībnieka lūguma, ja atzīst nokavējuma iemeslu par attaisnojošu.

[8] Izskatot /pers. A/ sūdzību par Lēmumu, tiesnese atzīst, ka Lēmumā ietvertais pamatojums ir pareizs un pilnībā pietiekams, tāpēc pievienojas Iestādes lēmuma motivācijai un to neatkārto.

Tiesnese atzīst, ka nokavētā procesuālā termiņa atjaunošana ir izņēmuma gadījums, kad pastāv vērā ņemami apstākļi, kas personai lieguši izmantot tiesības veikt procesuālās darbības likumā noteiktajos termiņos. Iestāde pamatoti atsaucas uz judikatūrā nostiprinātajām atziņām, ka šķēršļiem, kas traucēja procesuālās darbības izpildi laikā, jābūt objektīviem un neatkarīgiem no procesa dalībnieka. Ja termiņa nokavējums iestājies paša lietas dalībnieka vainas dēļ, tas nav attaisnojams. Tiesneses ieskatā šajā gadījumā ir nepieciešama lūguma iesniedzēja motivācija, kāpēc termiņa nokavējums uzskatāms par attaisnojošu, bet attiecībā uz procesuālo termiņu atjaunošanu tiesnesei ir piešķirta rīcības brīvība, kas saistīta ar termiņa nokavēšanas iemesla vērtēšanu.

Tāpat tiesnese neatstāj bez ievērības Satversmes tiesas paustās atziņas, ka procesuālie termiņi ir noteikti tiesiskās stabilitātes nodrošināšanai. Tiesiskā stabilitāte ir būtiska tiesiskas valsts principa sastāvdaļa, kas prasa ne vien noregulētu tiesvedības procesu, bet arī tā noslēgumu, kas ir tiesiski noturīgs. Procesuālajās tiesībās tiesiskās stabilitātes nodrošināšanai kalpo konkrētu procesuālo darbību veikšanai noteiktie termiņi. Ikvienas procesuālās darbības veikšanai, jo īpaši pieteikuma un apelācijas vai kasācijas sūdzības iesniegšanai, nepieciešams atbilstošs un noteikts laika ierobežojums. Šāda termiņa ierobežojuma mērķis ir nodrošināt lietas atrisināšanu saprātīgā laika termiņā un nodrošināt otras puses paļāvību, ka konflikta atrisinājums vēlāk netiks pārskatīts (skat.*Satversmes tiesas 2002.gada 26.novembra sprieduma lietā Nr.2002-09-01 1.punktu*).

Tiesnese konstatē, ka /pers. A/ sūdzība par Protokolu – Lēmumu Iestādē saņemta 2020.gada 20.februārī, tādējādi sūdzības iesniegšanas termiņš nokavēts vairāk kā par trim mēnešiem.

[9] Tiesnese secina, ka /pers. A/ sūdzībā nav norādījis uz apstākļiem, kas viņam būtu lieguši izmantot tiesības veikt procesuālās darbības likumā noteiktajos termiņos un būtu par pamatu Lēmuma atcelšanai. Tāpat tiesnese nekonstatē procesuālus pārkāpumus, kas būtu par pamatu Iestādes lēmuma atcelšanai. Līdz ar to, tiesnese atzīst, ka nav pamata atjaunot Sūdzības iesniedzēja nokavēto procesuālo termiņu sūdzības iesniegšanai par Protokolu – Lēmumu. Neatjaunojot nokavēto procesuālo termiņu, tiesnese nevērtē sūdzībā norādītos argumentus, kas attiecināmi uz Protokolā – Lēmumā fiksēto pārkāpumu.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Latvijas APK 282.pantu, tiesnese

nolēma

noraidīt /pers. A/ sūdzību un atstāt negrozītu Valsts policijas Galvenās kārtības policijas pārvaldes Satiksmes drošības pārvaldes 2020.gada 13.marta lēmumu Nr.20/3/3-1173.

Lēmumu paziņot /pers. A/ un Valsts policijas Galvenās kārtības policijas pārvaldes Satiksmes drošības pārvaldei.
Lēmums nav pārsūdzams.

Tiesnese I.Salaka